

किस्पाङ गाउँपालिकाकाको गाउँसभाको बाह्रौं अधिवेशनमा
अध्यक्ष श्री बिरवल तामाङ ज्यू द्वारा मिति २०८०।०३।१० मा प्रस्तुत

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०८०/८१

किस्पाङ गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
काहुले, नुवाकोट
बागमती प्रदेश, नेपाल

आदरणीय

गाउँसभाका सदस्यज्यू हरू,

यस गरिमामय सभामा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मैले आफूलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु। वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा आफ्नो पदिय भूमिकामा रहि कार्य गर्नुहुने विभिन्न विषयगत समितिका पदाधिकारी, कर्मचारीहरूका साथै विभिन्न सुझाव दिनु हुने सम्पूर्ण किस्पाडवासी आमा, बुवा, दाजु भाई तथा दिदी बहिनीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। यस अवसरमा नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलन, संघीयता स्थापनाको क्रममा भएका ऐतिहासिक आन्दोलनहरूका घाइते, अपाङ्ग, बेपत्ता र परिवारका सदस्य गुमाएका तमाम नागरिक प्रति उच्च सम्मान गर्दै जीवन बलिदान गर्नु हुने सम्पूर्ण शहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

सु-संस्कृत समतामूलक समृद्ध किस्पाड निर्माण गर्ने हाम्रो संकल्प, गाउँपालिकावासीको समृद्धिको चाहना र हामीले निर्वाचनका क्रममा व्यक्त गरेका प्रतिज्ञाहरू साथै देखेका सपनाहरू क्रमवद्ध रूपमा पुरा गर्ने दिशामा आगामी आ. व. २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रमलाई लक्षित गरेको छु। दीगो विकासको लक्ष्य अनुरूप गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, समतामूलक, जलवायु उत्थानशील तथा दीगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत सु-संस्कृत समतामूलक समृद्ध किस्पाडको दीर्घकालीन सोच अनुरूप लक्ष्य हासिल गर्न नीति तथा कार्यक्रम लक्षित रहेको जानकारी गराउन चाहन्छु।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को विषयगत क्षेत्रमा लक्ष्य हासिल गर्न लिइएका नीतिहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई नीति

१. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको समान पहुँच हुने गरी स्वास्थ्य संस्थाहरूको न्यूनतम सेवाको मापदण्ड कार्यान्वयन गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता गरिनेछ।
२. सबै वडाको जनसंख्याको विवरण लिन घरधुरी सर्वेक्षणको लागि म.स्वा.से स्वास्थ्यकर्मी खटाई जनसंख्या विवरण अद्यावधिक गरिनेछ।
३. गाउँपालिका स्तरीय फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि ल्याण्ड फिल्ड जग्गा व्यवस्थापन गरिनेछ।
४. एच.आइ.भि.एड्स संक्रमित व्यक्तिहरूलाई पोषण खर्चको व्यवस्थापन गरिनेछ।

५. स्वास्थ्यचौकीमा आवश्यकता अनुसार खोप भण्डारण र प्रयोगशाला सेवाको विस्तार गरिनेछ ।
६. सबै विपन्न नागरिक, ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई घर दैलो सेवा पुर्याउन अध्यक्षसँग ज्येष्ठ नागरिक सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
७. सबै वडाहरूमा आँखा शिविर र नसर्ने रोगलाई न्यूनिकरण गर्न स्वास्थ्य प्रवर्धनात्मक, निदानात्मक, उपचारात्मक सेवामा विशेष जोड दिइनेछ ।
८. गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोवास गर्ने न्यून आय भएका नागरिक र दलित समुदायको स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चितताको लागि निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
९. सुनौला हजार दिनका महिला तथा बालबालिकाको पोषणलाई मध्यनजर गर्दै अण्डा झण्डा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०. गाउँपालिका स्तरीय आधारभूत अस्पताल निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
११. किस्पाड गाउँपालिकाका जनताहरूलाई सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, किशोर किशोरी यौन प्रजनन स्वास्थ्य, ज्येष्ठ नागरिक लगायत स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धित स्वास्थ्य चौकीबाट नियमित चुस्तदुरुस्त सेवा प्रवाह गर्न औषधि उपकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२. महामारी तथा सरुवा रोग नियन्त्रण, रोकथाम तथा निगरानीलाई प्रभावकारी रूपमा लागू गर्न खानेपानी, खाद्य पदार्थ गुणस्तर निगरानी गर्ने व्यवस्थालाई संस्थागत गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिकामा २४ सै घण्टा एम्बुलेन्स सेवाको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
१४. स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि उचित तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
१५. पोषणयुक्त खानेकुराको जनचेतना फैलाउन सबै वडामा कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
१६. हाल बढीरहेको मानसिक रोग न्यूनिकरण गर्न मनोसामाजिक परामर्श तथा स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
१७. नियमित खोप कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गर्दै कोभिड १९ लगायत अन्य विशेष खोप अभियान सञ्चालन गरी रोग लाग्ने दर र मृत्युदर घटाउन पहल गरिनेछ ।
१८. स्वास्थ्य सूचना प्रणालीमा तथ्याङ्क प्रविष्ट गर्ने कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
१९. स्वास्थ्य गुरुयोजना २०८० तयार गरी लागू गरिनेछ ।
२०. सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको मनोबल उच्च राख्न थप कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
२१. महिलाहरूको पाठेघर स्क्रिनिङ, आँखा शिविरका साथै स्वास्थ्य र सबै वडामा सञ्चालन गरिनेछ । शिविर संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

शिक्षा तथा खेलकुद नीति

२२. शिक्षाको माध्यमबाट सभ्य, स्वस्थ, सु-संस्कृत, समृद्ध र समतामूलक समाजको निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
२३. प्रारम्भिक बाल विकास देखि माध्यामिक तहसम्मको विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरीय, प्रभावकारी, सर्वव्यापी, जीवन उपयोगी, प्रतिस्पर्धी, सिपयुक्त, व्यवहारिक, प्रविधि मैत्री रोजगारमूलक र उत्पादनमुखि बनाई देश विकासको विभिन्न क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने मानव संसाधन निर्माणको आधारशिला तयार गरिनेछ ।
२४. पाठ्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई सुनिश्चित गर्न शिक्षकहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
२५. कोभिड-१९ को कारण शिक्षा क्षेत्रमा परेको प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२६. नेपाल सरकारको शैक्षिक नीति, ऐन, कानूनले तोकेको मापदण्ड अनुसार विद्यालय समायोजन, नामाकरण, तह वृद्धि तथा घटुवा, शिक्षक दरबन्दी मिलान, सरुवा, करारमा शिक्षक नियुक्ति, शिक्षकमा सक्षमता विकासका कार्यहरू गरिनेछ ।
२७. कम्तीमा प्रत्येक २/२ वर्षमा तथा आवश्यकता अनुसार शिक्षकलाई गाउँपालिका भित्रका विभिन्न विद्यालयहरूमा सरुवा तथा काज सरुवा गरिने र प्रत्येक ३ वर्षमा प्र.अ. परिवर्तन गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ साथै शिक्षक निवृत्तिभरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२८. शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको प्राविधिक क्षमता विकास गर्न आई.सि.टि, तथ्याङ्क व्यवस्थापन, लेखा, इमिश, तथा क्षमता विकास सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
२९. सबै विद्यालयहरूका शैक्षिक पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न छात्रवृत्ति, अभिभावक शिक्षा र निःशुल्क शैक्षिक सामग्री वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ र गाउँपालिका अन्तर्गतका प्रत्येक विद्यालयमा शिक्षा समिति, सामाजिक विकास समिति तथा कार्यालयबाट महिनामा कम्तीमा एक पटक अवलोकन, निरीक्षण तथा सुपरीवेक्षण गरिनेछ, साथै विद्यालयमा महिला मैत्री वातावरण सृजना गर्न सेनेटरी प्याड वितरण र सोको व्यवस्थापनको उचित प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
३०. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा अनिवार्य विद्युतिय हाजिरीको प्रबन्ध गरिनेछ ।
३१. "प्राविधिक तथा उत्पादनमुखी शिक्षा, समृद्ध किस्पाडको इच्छा" भन्ने नारालाई मूर्तरूप दिन प्राविधिक शिक्षालाई जोड दिइनेछ र माटो सुहाउँदो उत्पादनमुखी शिक्षालाई उद्घोष गर्ने स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी (कक्षा १ देखि ८ सम्म) १० बर्षिय शैक्षिक योजना लागू गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

३२. बालविकास केन्द्रमा कार्यरत शिक्षकलाई नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारले न्यूनतम पारिश्रमिकको व्यवस्था नगरेसम्म गा.पा. बाट प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई कायमै गरिनेछ ।
३३. यूवा क्लब परिचालन र राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड कार्यक्रमहरू सञ्चालन र विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको प्रतिभाको पहिचान गर्न विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलाप र खेलकुदको एकिकृत नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
३४. कार्यसम्पादनमा आधारित उत्कृष्ट विद्यालय, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक र विद्यार्थीहरूलाई उचित सम्मान तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
३५. कला, साहित्य र संस्कृतिको प्रवर्धन गर्न साहित्यिक बुलेटिन र सङ्गीत बाद्यवादनका सामाग्रीहरू प्रत्येक माध्यामिक विद्यालयमा उपलब्ध गराइनेछ ।
३६. प्रत्येक विद्यालयमा कम्प्युटर प्रविधिको नीति लिदै आइ.सि.टी. मर्मत तथा सम्भारलाई विशेष जोड दिइनेछ ।
३७. परीक्षालाई मर्यादित र गुणस्तरिय बनाउन कक्षा ५ देखि ९ सम्म सम्पूर्ण परीक्षा व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिकामा परीक्षा व्यवस्थापन समिति गठन गरी लागू गरिनेछ ।
३८. हरेक विद्यालयमा राष्ट्रिय झण्डा, राष्ट्रिय गान र आचार संहिता बोर्डको नीति ल्याइनेछ ।
३९. शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन गर्न र सूचनाको हक प्रवर्धन गर्न शैक्षिक बुलेटिन तथा प्रतिवेदन तयार पारिनेछ र प्रत्येक शिक्षक र विद्यार्थीहरूका लागि शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई डायरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
४०. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका तहगत दरबन्दी शून्य भएका सामुदायिक विद्यालयलाई तहअनुसारको शिक्षकको नीति ल्याइनेछ र आवश्यक परेको विद्यालयहरूमा शैक्षिक सुदृढीकरण अनुदानको नीति ल्याइनेछ ।
४१. निजी तथा संस्थागत विद्यालयलाई नियमन गर्दै विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई कम्तिमा १० प्रतिशत विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था अघि सारिनेछ ।
४२. प्रत्येक बुधवारका दिन मौलिक/साँस्कृतिक पहिचान झल्कने पोशाक, पहिरन र शुक्रवारका दिन किताब रहित (BOOK FREE DAY) लागू गर्दै सो दिन अतिरिक्त क्रियाकलाप सीप विकास(सिलाइ कटाई, फेटा /स्यामा बुनाई, चित्राफुङ्गा बुनाई, कृषि कार्य, मोवाइल, कम्प्यूटर मर्मत, नैतिक शिक्षा, नाटक प्रदर्शन, क्षमता प्रदर्शन शैक्षिक सामाग्री निर्माण) खेलकुद प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
४३. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् अन्तर्गत सामान्य चिकित्सा (HA), फार्मेसी, मेडिसिनल एण्ड एरोमेटिक प्लान्ट विषयका प्राविधिक विषयको अध्ययन गाउँपालिका क्षेत्रभित्र

सञ्चालनको नीति लिइनेछ । प्राकृतिक स्रोत तथा वातावरणमा आधारित खोजमूलक विषयको अध्ययनको लागि विश्वविद्यालय स्थापनाको नीति लिइनेछ ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति

४४. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, प्रतिबद्धताहरू र स्थानीय सवालहरूमा गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकास गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
४६. सामाजिक न्याय सहितको विकास मूल प्रवाहमा “कोही पनि पछाडी नछुट्नु” भन्ने अभिप्रायका साथ सिमान्तकृत तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिकलाई परिचयपत्र वितरण, छात्रवृत्ति, सीप मूलक तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
४७. महिला, जनजाति, दलित, अपाङ्ग आदिसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दिवसहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी सामाजिक न्याय र समता मूलक समाज निर्माण गर्न अभि प्रेरित गरिनेछ ।
४८. नेपाल सरकारको सामाजिक सुरक्षाको नीति अनुरूप ज्येष्ठ नागरिक, दलित ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, सामाजिक सुरक्षा भत्ताको राष्ट्रिय कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई बैंकिङ प्रणाली मार्फत वितरणको व्यवस्था थप सहज हुने वातावरण मिलाइनेछ ।
४९. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रक्रियालाई थप व्यवस्थित र लक्षित वर्गको सहज पहुँचमा लैजानका लागि हरेक त्रैमासिकमा वडा कार्यालय तथा सबैको पायक पर्ने स्थानमा बैंकसँग समन्वय गरि भत्ता वितरण शिविर सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
५०. एकल महिला तथा विधुवाको भत्ता प्राप्त गरिरहेका महिलाहरूले पुनःविवाह गर्ने तर भत्ता भने बुझ्न सक्ने अवस्था तथा भत्ता प्राप्त गरिरहेका लाभग्राहीको मृत्यु भएको खण्डमा तत्कालै मृत्यु दर्ता नगरी ढिलो मृत्यु दर्ता गरी लाभग्राहीको आफन्तले भत्ता बुझ्न सक्ने अवस्थालाई निराकरण गर्नका लागि त्यस्तो किसिमको सूचना गाउँपालिका सेवा ईकाइलाई उपलब्ध गराउने जो कोहीलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
५१. स्वास्थ्य संस्थामा जन्मिने शिशुको आमाले प्राप्त गरिरहेको सुत्केरी पोषण भत्ता प्राप्त गर्नु पूर्व अनिवार्य रूपमा वडा कार्यालय बाट शिशुको जन्म दर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था लागू गरिने नीति लिइनेछ ।
५२. बाल मैत्री, महिला मैत्री र अपाङ्ग मैत्री संरचना निर्माण तथा वातावरण सृजना तथा सोचको विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।

कृषि तथा पशुपालन विकास नीति

५३. कृषकहरूलाई प्राविधिक सेवाको पहुँच सहज बनाउन प्रत्येक वडामा कृषि तथा पशु सेवा केन्द्र मार्फत प्राविधिक सेवा र अत्यावश्यक सामग्री व्यवस्था गरी थप प्रभावकारी बनाइनेछ । माटो परीक्षण शिविरको व्यवस्था गरिनेछ । कृषकको टोल बस्तीमै पहुँच हुने गरी पशु स्वास्थ्य घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
५४. जीविकोपार्जन सुधारमा सहयोगी गैह्र सरकारी संस्थासंग लागत साझेदारीमा कृषि र पशु विकासको नीति लिइनेछ ।
५५. अनुदान मल वितरणलाई व्यवस्थित बनाइनेछ । अनुदान मलको ढुवानी गाउँपालिकाबाटै व्यवस्था गरि गाउँपालिका क्षेत्र भित्र एउटै बिक्री मूल्य कायम गरिनेछ ।
५६. व्यवसायिक तरकारी खेतीलाई प्रवर्धनको लागि एक वडा एक नर्सरी स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५७. बाँदर नियन्त्रण तथा जङ्गली जनावर र किसान बीचको द्वन्द्व घटाउन संघीय सरकार र सरोकार निकायसंग समन्वय गरी दीर्घकालिन व्यवस्थापनको नीति लिएको छु ।
५८. मौरीपालन व्यवसायलाई प्रवर्धन गर्न मौरी पालन तालिम तथा नमुना प्रविधि हस्तान्तरण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५९. बेमौसमी तरकारी, फलफूल खेती सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरि उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
६०. धान, गहुँ र मकै जस्ता बालीहरूको उत्पादनमा जोड दिन उन्नत बीउको व्यवस्था गरिनेछ ।
६१. कृषि र पशुपालनको उच्च सम्भावना भएकोले व्यवसायिक उत्पादन, बजार प्रवर्द्धन, किसान संरक्षण र प्रोत्साहन, तरकारी तथा मासु जन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर र निर्यात मुखी बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६२. कृषि तथा पशु विकासको लागि सूचना प्रचार-प्रसार, तालिम, कृषक सिकाई भ्रमण, कृषि मेला प्रदर्शनीमा सहभागिता जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६३. सिंचाई सुविधा उपलब्ध नभएको क्षेत्रमा वर्ष भरी नै सिंचाई गर्ने गरी आवश्यक पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रम सञ्चालन नियमित गरिनेछ ।
६४. कृषि उत्पादनमा उत्पादन लागत घटाउन कृषि यान्त्रिकीकरण प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६५. कृषकको लगानीलाई आर्थिक जोखिमबाट सुरक्षित बनाउन र पशुधन संरक्षण गर्न पशु तथा बाली बिमालाई प्रोत्साहन गरिनेछ । पशु पन्छि सम्बन्धी महामारी नियन्त्रण तथा रोकथाम (लम्पी,

- रेविज) को लागि आवश्यक भ्याक्सिन, शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै कृषकहरूको टोल टोलमा नै पहुँच हुने गरि पशु पन्छि स्वास्थ्य घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
६६. कृषि तथा पशु रोग महामारी रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारका लागि आवश्यक खोप, औषधि तथा विषादी र आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन सहित पूर्व तयारीको व्यवस्था गरिनेछ ।
६७. स्वदेशमा नै रोजगारी सृजना हुने गरी व्यवसायिक गाई तथा भैँसी पालन, नमुना गोठ निर्माण, उन्नत पशु आहारा व्यवस्थापन, दाना प्रशोधन प्रविधि, हिउँदै तथा वर्षे घाँसको बिरुवा व्यवस्थापन गरी पशुको उत्पादकत्वमा वृद्धि गरिनेछ ।
६८. कृषकहरूलाई प्राविधिक सेवा पहुँच, सरल र सहज बनाउन प्रत्येक वडामा प्राविधिक सेवा सहित वडा सेवा केन्द्रबाट नै अत्यावश्यक पशु औषधी निःशुल्क रूपमा वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६९. पशु पन्छि सम्बन्धी समस्या निदानको लागि पशु चिकित्सक(डाक्टर), प्रयोगशाला, उपचार, परामर्श आवश्यक यन्त्र उपकरण तथा गाउँपालिका स्तरीय ल्याव व्यवस्थापन गरिनेछ ।
७०. पशु सुत्केरी भत्तालाई रूपान्तरण गरि दूध उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले सङ्कलन केन्द्रमा दूध बिक्री गर्ने किसानलाई उत्पादन र बिक्रीका आधारमा अनुदान दिने व्यवस्था गरिनेछ । कृतिम गर्भाधान नक्ष सुधारको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनेछ ।
७१. स्वदेशमा नै रोजगारी सृजना हुने गरि थप व्यवसायिक बाखा, गाईभैँसी, कुखुरा, बंगुर फर्महरू विकास र विस्तार गरि उन्नत पशुपालनलाई जोड दिइ उन्नत पशु आहारा व्यवस्थापन, साइलो पिट निर्माण हिउँदै तथा वर्षे घाँसको बीउ तथा बिरुवा व्यवस्थापन गरी पशुको उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ ।
७२. उन्नत पशु पन्छि पालन विकासको लागि तालिम, प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७३. नवीनतम पशु पन्छि फर्म विकास गरि कृषि पर्यटनमा जोड दिइनेछ ।

रोजगार /उद्योग/लघु उद्यम विकास नीति

७४. आर्थिक स्तर कम भएका महिला, दलित, युवाहरूलाई लघु उद्यम व्यवसाय मार्फत रोजगारी सृजना गर्न लघु उद्यम सम्बन्धी सीप-मूलक तालिमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
७५. नास्पाती, आरूपखडा, किवी, कोदो जस्ता स्थानीय उत्पादनलाई कच्चा पदार्थको रूपमा प्रयोग गरि जाम जेलि, वाइन र रक्सी उत्पादनको सम्भाव्यता अध्ययन अनुसन्धान, उत्पादन तथा ब्रान्डिङको लागि थप प्रक्रिया सुरु गरिनेछ ।

७६. स्थानीय स्रोत साधनको परिचालन गर्दै बाँसका सामाग्री, झोला बुन्ने, स्यामा तथा तामाङ संस्कृतिका भेष भूषा तथा पहिरन निर्माण, गलैँचा बनाउने तथा स्थानीय मौलिकता झल्कने सामाग्रीहरूको लघु उद्यम व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
७७. व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका पुराना लघु उद्यमीहरूलाई थप स्तरोन्नतीका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । परम्परागत काठका ठेकि, पोड जस्ता सामाग्री उत्पादन गर्ने नवीनतम् सीप र प्रविधि प्रयोग गरि जुत्ता चप्पल उत्पादन गर्ने लघु उद्यमीहरू सृजना गर्ने नीति लिइनेछ ।
७८. समूहमा व्यवसाय गरिरहेका लघु उद्यमीहरूलाई सामूहिक रूपमा प्रविधिमा सहयोग कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
७९. लघु उद्यमीहरूको तथ्याङ्क व्यवस्थापन गरी व्यवसाय प्रवर्द्धनको लागि उचित कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
८०. रोजगार सेवा केन्द्रबाट आ.ब.२०८०/८१ मा कम्तीमा १०० जना सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम १०० दिनको रोजगार प्रदान गरिनेछ ।
८१. किस्पाङ गाउँकार्यपालिकाको रोजगार रणनीति, २०८० तर्जुमा गरिनेछ ।
८२. वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूको श्रम स्वीकृति र पुनःश्रम स्वीकृति कार्यलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८३. श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान भन्ने नारालाई सामुदायिक पूर्वाधार निर्माणमा लागू गरिनेछ ।
८४. गाउँपालिका स्तरीय योजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई उच्च प्राथमिकताका साथ रोजगारीमा लगाइनेछ ।
८५. कमजोर आर्थिक अवस्था भएका लघु उद्यमीहरूलाई वित्तीय पहुँच पुर्याउन गरिबी निवारण कोष मार्फत विगतमा प्रवाह भएको ऋणलाई असुली गरी कोषको क्षमता वृद्धि गरी गरिबी निवारणको लागि बीउ पुँजीको रूपमा परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

सहकारी नीति

८६. सहकारीहरू सबल, सक्षम र उत्कृष्ट बनाउन सहकारी व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम (कम्प्युटर तालिम) सहकारी व्यवस्थापन तालिम COPOMIS, PEARLS नेतृत्व विकास तथा विविध तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
८७. सहकारीहरूको निरन्तर नियमन गरि रहन अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सुपरिवेक्षण तथा प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।

८८. मर्ज हुन चाहाने दुई वा सो भन्दा बढी सहकारीहरूलाई कार्यालय व्यवस्थापनमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
८९. साना-साना पुँजी भएका अफिस कोठा र कर्मचारी समेत राखि कार्यसम्पादन गर्न नसक्ने सहकारीहरूको हकमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आधारमा मर्जरको नीति लिइनेछ ।
९०. स्थानीय उत्पादनलाई प्रोत्साहन तथा बजारीकरणको लागि स्थानीय उत्पादनमा आधारित सहकारी हाट बजार सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

राजस्व नीति

९१. राजस्व सूधार कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्दै राजस्व प्रशासन सुधार, राजस्व दायरा वृद्धि, राजस्व सफ्टवेयरको प्रयोग गरी आन्तरिक आयलाई वृद्धि गरि दिगो स्रोतको रूपमा विकास गरिनेछ ।
९२. राजस्व सुधार कार्ययोजना अनुसार व्यवसायिक कर लागू गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
९३. स्थानीय सरकारको क्षेत्र भित्रका करको आधार फराकिलो पार्दै राजस्व वृद्धि गर्न कर तथा गैर कर राजस्वको अधिकतम परिचालन गरिनेछ ।
९४. आम जनता र व्यवसायीलाई राजस्वको महत्वबारे जनचेतना वृद्धि गर्न कर शिक्षामा विशेष जोड दिइनेछ । गाउँपालिकालाई सबै भन्दा बढी कर तिर्ने करदाता व्यक्ति र व्यवसायिक संस्थालाई सम्मान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
९५. राजस्व सम्बन्धी कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धि गर्न तालिम लगायत क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
९६. करदाता अभिलेखिकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
९७. कर संकलनको लागि करदाताको सुविधाको लागि वडा तथा टोल स्तरमा कर संकलन शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
९८. नियम अनुसार दर्ता नभई सञ्चालन भइरहेका व्यवसायलाई अनिवार्य करको दायरामा ल्याउने र एकीकृत सम्पत्ति कर लागू गर्ने नीति लिइनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार विकास नीति

९९. भौतिक पूर्वाधार विकासको लागि सम्पन्न हुन नसकेका अपुरा योजनाहरू, क्रमागत विकास योजना, मुख्य सडक योजना, उत्पादनमूलक योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिई सम्पन्न गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१००. खानेपानी, सडक, भवन निर्माण, गोरेटो बाटो, पहिरो नियन्त्रण, सिञ्चाई लगायतको पूर्वाधार निर्माणमा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारबाट संविधानको मर्म र भावना अनुरूप साझा अधिकार क्षेत्रमा आपसि समन्वय सहकार्यमा योजना निर्माण, योजना सञ्चालन कार्य गरिनेछ ।
१०१. पूर्वाधार मर्मत तथा सम्भार कोष नीति तर्जुमा गरी सबै वडाहरूमा वर्षायाममा समेत यातायात सेवा सूचारू गर्न सडक मर्मत सम्भारलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ र सडक मर्मत र सम्भारको लागि नियमित मर्मत सम्भारकर्ता परिचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०२. कोभिड १९ महामारीको कारण उत्पन्न बेरोजगारीको समस्यालाई सम्बोधन गर्न श्रममूलक योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०३. दिगो विकास र सुरक्षाको लागि सडक मापदण्ड कार्यान्वयन गरी नक्सा तथा डिजाईन स्वीकृत तथा अभिलेखिकरण गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१०४. पूर्वाधार तथा भवन नियमन शाखाको क्षमता बृद्धि गर्न आवश्यक न्यूनतम सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्नुका साथै आवश्यकता अनुसार कर्मचारीको क्षमता विकासको लागि तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन तथा सहभागिता गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
१०५. भौतिक पूर्वाधारको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका अनुसार अनुगमन समितिलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरी अनुगमन गरिनेछ साथै अनुगमन समितिको मासिक बैठक बसी समीक्षा गर्ने र कार्यपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१०६. निर्माण व्यवसायी मार्फत कार्यान्वयन गरिने भौतिक पूर्वाधारका योजनाहरू पारदर्शिता सुनिश्चित गर्न विद्युतीय खरिद प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०७. भौतिक पूर्वाधारको योजनाहरू कार्यान्वयन गर्नु पूर्व संक्षिप्त बातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण, वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन जस्ता अध्ययन प्रक्रिया पूरा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०८. भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा जनसहभागिता जुटाउने नीति लिइनेछ साथै उल्लेखनीय जनसहभागिता हुने क्षेत्रमा आगामी आ.व. को बजेटमा विशेष प्राथमिकता दिने नीति लिइनेछ ।
१०९. भौतिक पूर्वाधार निर्माणको गुणस्तरलाई विशेष प्राथमिकता दिँदै अनुगमन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति

११०. वनजन्य उत्पादन बाँस, निगालो, तथा काष्ठ सामग्रीबाट घरेलु तथा साना उद्योग मार्फत रोजगार सिर्जना गर्ने नीति लिइएको छ । जडीबुटी नर्सरीको विकासमा जोड दिइनेछ । किस्पाड पोखरी,

नौ घडेरी पर्यटन गुरु योजनामा पार्क र वनभोज स्थल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता जोड दिइनेछ ।

१११. वर्षे खहरे खोलाको बाढीको कारण उत्पन्न मानवीय जोखिम न्यूनीकरण गरी आवतजावत सहजिकरण गर्न झोलुङ्गे पुल निर्माणका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा विकास साझेदारहरूसँग सहकार्य गर्ने नीति लिइएको छ ।
११२. गाउँपालिकाको कठिन भौगोलिक अवस्थाले जलउत्पन्न प्रकोप र पहिरो नियन्त्रण गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण भएकोले नियन्त्रणको लागि बायो ईन्जिनियरिङ र तार जाली गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
११३. गाउँपालिका स्तरिय विपद् व्यवस्थापन ऐन, राहत र पुनःस्थापना मापदण्ड आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र सञ्चालन कार्यविधि, विपद् कार्ययोजना, विपद् तथा जलवायु, विपद् जोखिम नक्साङ्कन जस्ता कानून र योजना निर्माण गरिनेछ ।
११४. गाउँपालिकामा वडा स्तरिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समिति गठन गरी सक्रिय रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
११५. वडाका टोल स्तरमा विपद् प्रतिकार्यको न्यूनतम सामाग्री व्यवस्थापन गरिनेछ ।
११६. वडामा विपद् व्यवस्थापन समिति तालिम, स्ट्याक फोर्स गठन, प्राथमिक उपचार र खोज उद्धार तालिम कृतिम घटना अभ्यास र जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
११७. बाढी, पहिरो र आगलागीबाट घरबार विहीन भएका वा वस्ति नै स्थानान्तरण गर्नु पर्ने भएका परिवारको निजी आवास निर्माण गर्न विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको सहकार्यमा निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
११८. खोज तथा उद्धारको लागि मानवीय सेवामा समर्पित गैह्र नाफामूखी कल्याणकारी स्वयंसेवक यूवाहरूको सामाजिक संस्था विकास गरि खोज तथा उद्धारको कार्य सञ्चालनको नीति लिइनेछ ।
११९. विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई तत्कालको लागि गाँस बासको न्यूनतम व्यवस्थापन गर्न र पुनः स्थापना तथा पुनः लाभको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिनेछ ।
१२०. विपद्जन्य घटनाबाट क्षति भएका सार्वजनिक तथा निजी संरचनाहरूको लागत साझेदारीमा पुनःनिर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ ।
१२१. विपद् प्रतिकार्यको लागि खोज तथा उद्धार सामाग्रीको न्यूनतम मापदण्ड तयार पारी सामाग्रीको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१२२. वातावरण मैत्री स्थानीय शासन प्रारूपले निर्दिष्ट गरेका विषय अनुरूप कार्य सञ्चालनको नीति लिइनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास नीति

१२३. नागरिक वडा-पत्र अध्यावधिक, सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउने, गुनासो सुनुवाइ सम्बोधन गरी अभिलेख राख्ने व्यवस्था गर्न सूचना अधिकारी तथा गुनासो सुनुवाइ अधिकारीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

१२४. गाउँपालिकामा सूचना केन्द्र स्थापना गरी ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र नीतिगत अभिलेख तथा तथ्याङ्कलाई व्यवस्थापन गर्ने र विकास, प्रशासन, राजनीति, कला, साहित्य आदिका पुस्तकहरू व्यवस्था गरि श्रोत केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।

१२५. स्थानीय तहको संस्थागत स्वःमूल्याङ्कन कार्य प्रतिवेदन अनुसार कार्ययोजना कार्यान्वयन गरी संस्थागत क्षमता विकास गर्ने र स्वःमूल्याङ्कन नतिजामा उल्लेखनीय सुधार गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । साथै विकास र प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुख बीच कार्य सम्पादन सम्झौता गरिनेछ ।

१२६. खरिद प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न खरिद गुरु योजना वार्षिक खरिद योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१२७. विकास साझेदार र गैरसरकारी संस्थासँगको सहकार्यलाई प्रभावकारी बनाउन चौमासिक समीक्षा गर्ने व्यवस्था गरिनेछ र अनुगमन समितिबाट सुपरिवेक्षण र अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

१२८. गाउँपालिकाको ज्ञान तथा अभिलेख व्यवस्थापनका लागि प्रत्येक शाखाले त्रैमासिक/वार्षिक प्रगति समीक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

१२९. उत्तरदायी स्थानीय सरकार बनाउन सार्वजनिक सुनुवाइ र सामाजिक परीक्षण कार्यक्रम सञ्चालन र सार्वजनिक परीक्षणलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१३०. गाउँपालिकाको वित्तीय प्रणाली, व्यवस्थित, पारदर्शी, विधि सम्मत र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन गर्ने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१३१. प्रत्येक शाखाको संस्थागत सुदृढीकरण, जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यकता पहिचान गर्दै क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१३२. सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्रमार्फत बहु-सरोकारवाला विवाद निरूपणका लागि मेलमिलाप कर्ताको तालिम सञ्चालनको नीति लिइनेछ ।

१३३. प्रविधि मैत्री न्याय सम्पादन र न्यायिक सहजकर्ता मार्फत न्यायको पहुँचमा नभएका स्थानीय विपन्न नागरिकको लागि निःशुल्क कानूनी सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।

अन्तमा

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने जनप्रतिनिधिहरू र गाउँपालिकाका कर्मचारीहरू साथै प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूपमा रचनात्मक सहयोग गर्ने राजनैतिक दल, विकास साझेदार, उद्यमी व्यवसायी, बुद्धिजीवी, पत्रकार, समाजसेवी, किसान, महिला तथा विभिन्न पेशामा संलग्न शुभेच्छुकहरू प्रति हार्दिक नमन गर्दछु ।

धन्यवाद !